PvdA

Schriftelijke bijdrage PvdA fractie programmabegroting 2023 gemeente Almelo

De eerste programmabegroting van het nieuwe college is er. Als eerste willen wij het college en alle ambtenaren bedanken voor al het werk dat is verzet om de programmabegroting 2023 hier in de raad te kunnen bespreken. In een verkiezingsjaar en zonder perspectiefnota zal dat toch net even iets ingewikkelder zijn dan in andere jaren.

Het college geeft in het voorwoord van de begroting aan dat ze de komende vier jaren vorm willen gaan geven aan de ambities uit het coalitieakkoord De doelen en de wijze waarop het college de resultaten van de uitvoering zichtbaar wil gaan maken moeten nog worden uitgewerkt. Het college geeft aan dat ze die uitwerking graag samen wil doen met de hele raad. **De PvdA vindt de ambitie om samen te werken met de raad erg positief, en kijkt uit naar de eerste uitwerking van de programmaplannen.** De programma's zoals nu verwoord in de begroting 2023 zijn nog erg algemeen omschreven waardoor ze lastig op inhoud te beoordelen zijn voor de PvdA-fractie.

De kracht van het stuk is dat er niets in staat waar je op tegen kunt zijn en niets op kunt besluiten.

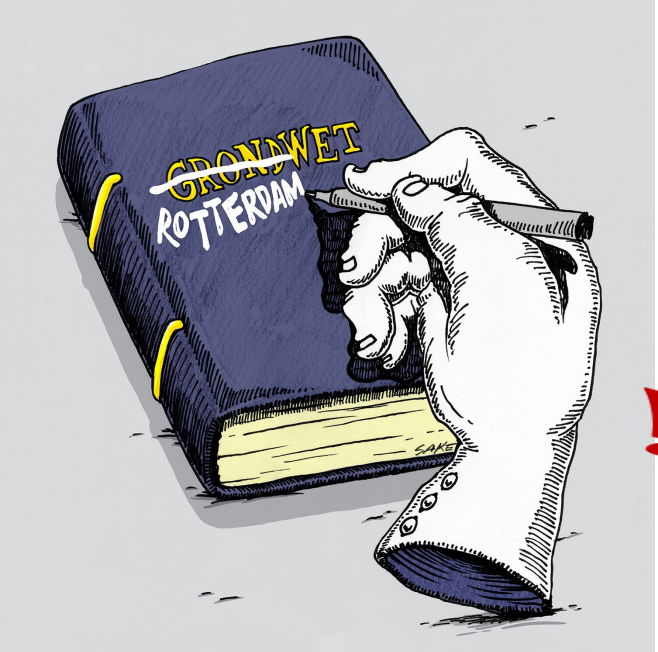
Onze algemene conclusie:

De kracht van het stuk is dat er niets in staat waar je op tegen kunt zijn en niets op kunt besluiten.

Wij vragen het college bij de verdere uitwerking van de programmaplannen, meetbare doelen en eventuele subdoelen uit te werken.

<u>Programma Stedelijke ontwikkeling</u>

Het programma begint met het strategische doel *"Het realiseren van een grotere onderscheidende en gevarieerde woningvoorraad en bedrijvenlocaties voor onze huidige en nieuwe inwoners en bedrijven en een evenwichtigere verdeling van sociale huurwoningen en woonvoorzieningen over de gemeente en (sub)regio. Hiermee versterken we onze regionale functie en bouwen we verder aan onze toekomst als aantrekkelijke stad voor (toekomstige) inwoners, bedrijven en bezoekers*."

Het lijkt erop dat het college heel zorgvuldige bewoording heeft gezocht in de uitwerking van dit programma. De WBMGP komt er niet meer in voor. En het lijkt erop dat het college de herstructurering van wijken op een andere manier wil aanpakken dan het oorspronkelijke idee om mensen uit te sluiten.

Wij horen graag van het college of hiermee de inzet van de WBMGP van de baan is?

In het technisch beraad heeft de PvdA gevraagd naar een 0 meting van de huidige voorraad sociale huurwoningen in het bezit van woningcorporaties. Ook hebben we gevraagd hoe het aantal sociale huurwoningen wordt geteld en of daar ook woningen uit de particuliere sector bij zitten.

Het antwoord:
"Voor de sociale huurwoningen geldt de definitie zoals die wordt gehanteerd voor de huurtoeslag. Het grootste deel van de sociale huurwoningen bestaat uit woning van toegelaten instellingen (corporaties). Maar ook particuliere verhuurders verhuren een deel van de woningen in de sociale huurvoorraad. 97% van de corporatie woningen = sociale huur ca. 11.000 woningen (33-35% van de totale woningvoorraad) 61% van de particuliere woningen = sociale huur ca. 2.200 woningen (5-7% van de totale woningvoorraad) Totaal sociale huur ca. 13.220 woningen (ca. 40% van de totale woningvoorraad)"

De PvdA is van mening dat huurwoningen uit de particuliere sector niet mee moeten worden geteld in de voorraad sociale huur. Reden hiervoor is dat er door een aantal verhuurders van huurwoningen in vrije sector zeer hoge extra kosten worden berekend om de netto huur onder de liberalisatiegrens te kunnen houden zodat de bewoner recht heeft op huurtoeslag.

Voorbeeld hiervan (knipsel uit huurcontract)

• **4.5** Per betaalperiode van één maand bedraagt		
- de kale huurprijs	€	730,00
- Servicekosten	€	30,00
- Meubilering / stoffering	€	90,00
- Storage room	€	100,00
Zodat huurder per maand in totaal heeft te voldoen:	€	**950,00**

Voor de huurder is het vaak een reden om het huurcontract te tekenen om recht te houden op de huurtoeslag. Voor verhuurder maakt het niets uit. Als het geld maar binnenkomt. In het voorbeeld hierboven worden er € 190,- aan kosten berekend die buiten de voorwaarden voor huursubsidie vallen.

Als het college alleen sociale huurwoningen in het bezit van woningcorporaties zou rekenen tot sociale huur dan is het percentage sociale huurwoningen in Almelo 32,4 %. Wat dat betreft is de stad in balans.

Vraag: Is het college bereid om alleen de voorraad in bezit van woningbouwcorporaties aan te duiden als sociale huur?

Het college zet in op het herstructureren van wijken en woningbouwambities worden in samenhang met het programma economie en arbeidsmarkt uitgewerkt in een ruimtelijke programmatische visie wonen en werken. Het programma economie en arbeidsmarkt is vooral geschreven vanuit groei en ontwikkeling van nieuwe bedrijven en een woningbouwopgave met aantrekkelijke huizen voor de midden-en hogere klasse.

Het college zou er goed aan doen om met een bredere blik naar Almelo te kijken. Zoek uit wat de vraag is op de woningmarkt in Almelo?

Wij zien dat er vooral vraag is naar koopwoningen tot € 225.000 en naar woningen voor de ouder wordende mens. Woningen met voorzieningen in de buurt. Er zijn verschillende ouderenorganisaties in Almelo die mooie plannen hebben voor ouderenhuisvesting. Het zijn plannen geschreven vanuit visie. De PvdA zou graag zien dat deze plannen werkelijkheid worden.

Onze oproep: Bouw vanuit behoefte van de mens en niet vanuit wens van college!

Voor het verbeteren en verduurzamen van huizen biedt de gemeente Almelo een aantrekkelijke duurzaamheidslening aan via het stimuleringsfonds Volkshuisvesting. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor deze lening zouden we graag willen uitbreiden zodat er meer gebruik van kan worden gemaakt.

De PvdA zou de duurzaamheidslening via SVn graag uitgebreid zien worden voor huizen van 40 jaar of ouder.

SVn Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

Programma Sociaal en Vitaal

Op het vlak van Sociaal en Vitaal is een van de belangrijkste doelstellingen van het college “meer kansengelijkheid voor iedereen”. Een doelstelling die de PvdA volledig onderschrijft. Met name op het terrein van werk, inkomen, onderwijs, jeugd, gezondheid en (ouderen)zorg is het erg belangrijk dat we kansengelijkheid blijven nastreven. Armoede, mede veroorzaakt door de energiecrisis, verspreidt zich momenteel als een olievlek over onze stad, ook onder de werkenden. Om onder deze steeds moeilijker wordende omstandigheden de kansengelijkheid voor iedereen na te streven is geen gemakkelijke opgave maar wel noodzakelijk. Het vraagt meer dan alleen papieren plannen, ideeën en goede voornemens.

Om Almelo sociaal en leefbaar te houden is vooral een krachtige, concrete aanpak nodig en het daarbij horende passende budget.

De PvdA-fractie is dan ook benieuwd hoe het college de in de begroting benoemde initiatieven op dit gebied van kansengelijkheid praktisch gaat vormgeven met het voorhanden zijnde budget.

Vraag: Is het begrote budget voor kansengelijkheid voldoende om alle initiatieven binnen het programma sociaal en vitaal op dit gebied te financieren?

Wanneer je de toekomst binnen het Sociaal Domein beschouwt is het goed om de bezuinigingen van het vorige college in herinnering te roepen. Een groot deel van de oppositie, incluis de huidige coalitiepartij D66, heeft destijds gepoogd deze bezuinigingen van tafel te krijgen. Niet gebeurd. Wanneer het college in de nu voorliggende begroting gelijke kansen voor iedereen propageert, voelt dat toch een beetje als een loze kreet. Want als het college deze bezuinigingen had geëvalueerd, specifiek wat betreft “kansen voor iedereen”, dan weet de fractie van de PvdA het antwoord wel. **Die bezuinigingsronde binnen het Sociaal Domein heeft enkel de ongelijkheid tussen mensen doen toe nemen.** Dit gegeven maakt dat de PvdA-fractie met enig wantrouwen de huidige college voornemens binnen het Sociaal Domein beziet.

Wat de PvdA-fractie opvalt is dat in deze begroting de groep mensen met een arbeidsbeperking niet of nauwelijks worden benoemd. De aandacht richt zich wel op jongeren, vooral kwetsbare jongeren maar dan vanuit het perspectief van veiligheid. Zeker belangrijk, geen twijfel over maar de categorie mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder vele jongeren, sneeuwt hierbij onder. Merkwaardig eigenlijk want werk kan aan de voorkant zorgen voor de broodnodige structuur in het leven van deze categorie jongeren. **Werk geeft zelfvertrouwen, verhoogt de zelfstandigheid, maakt jongeren minder kwetsbaar en verkleint de kans op ontsporing.** De preventieve werking die uitgaat van werken wordt naar onze mening schromelijk onderschat. De PvdA-fractie zou daarom graag zien dat **het traject naar werk voor mensen met een arbeidsbeperking beter wordt gefaciliteerd.**

Vanuit het college wordt naar onze mening te gemakkelijk aangekeken tegen het aan het werk helpen en met name het aan het werk houden van mensen met een arbeidsbeperking. Dat is simpelweg een vak. Het toe leiden naar de arbeidsmarkt van deze groep mensen is veelal een langdurig traject, dat specifieke deskundigheid vereist die tot voor kort bij het voormalige SW-bedrijf SOWECO ruim voor handen was. SOWECO is er echter niet meer, deskundige mensen zijn verdeeld over de deelnemende gemeenten, waaronder Almelo. Wie wel gebleven zijn, zijn de mensen met een arbeidsbeperking. Een groep die in belangrijke mate doorstroomt vanuit het speciaal onderwijs richting de nieuwe uitvoeringsorganisatie Ontplooj. Daar zijn momenteel de SW en gedeeltelijk de Participatiewet taken ondergebracht.

Om een effectievere aanpak te realiseren, zou de PvdA-fractie graag zien dat de huidige opdracht richting Ontplooj, qua mogelijkheden en verantwoordelijkheden, uitgebreid wordt op het gebied van mensontwikkeling, in relatie tot werk. Dit alles voor een betere en stabielere toekomst van mensen met een arbeidsbeperking.

Wij horen graag of het college bereid is om de opdracht richting ontplooj qua mogelijkheden op het gebied van mensontwikkeling in relatie tot werk uit te breiden via een DVO?

<u>Programma zorg en veiligheid.</u>

De PvdA heeft vertrouwen in het programma zorg en veiligheid wat we echter in de hele begroting missen is aandacht voor de die mensen, bedrijven en instellingen die we als gemeente nooit zien of horen, omdat die hun eigen broek ophouden en niet in de problemen komen. Juist voor deze groep zou het ook goed zijn dat het college hun waardering laat blijken voor hun zelfredzaamheid.

Ten aanzien van de preventieve aanpak kwetsbare jongeren wil de PvdA graag meer jongeren- en straathoekwerkers in de stad hebben om echt preventief te kunnen werken.

Alle inzet aan de voorkant voorkomt kosten aan het einde van het traject.

Programma economie en arbeidsmarkt

In het programma wordt ingezet op groei, ondernemers en waterstad. Alles wordt gedaan om van Almelo een sterk “merk” te maken. Het is allemaal prachtig opgeschreven. De PvdA-fractie concludeert dat het college hier niet realistisch is in haar ambitie en doelstellingen.

Almelo heeft een aantrekkelijk ondernemersklimaat en daar mogen we trots op zijn. Maar alleen daarmee zijn we er niet. Die ondernemer wil ondernemen en verder groeien. Ook daar is niets mis mee, totdat er geen personeel meer te krijgen is om het werk uit te voeren. Voor een aantal grote bedrijven zit er niets anders op dan migranten in te zetten. Te vaak gebeurt het, ook in Almelo, dat arbeidsmigranten slecht worden behandeld en onder erbarmelijke omstandigheden gehuisvest. Het college kan hiervan wegkijken en doen alsof het probleem niet bestaat of wijzen naar de verantwoordelijkheid van ondernemers, uitzendbureaus en vastgoedeigenaren. Het probleem is er. En zolang het college de economie en ondernemers op de eerste plaats zet, zal het probleem blijven.

De PvdA mist een realistische kijk en visie op het programma economie en arbeidsmarkt.

Zoals ook al ingebracht bij de begrotingsbehandeling van 2022 pleit de PvdA ervoor om het bevaarbaar maken van het Almelo-Nordhornkanaal in de ijskast te zetten. Het idee is leuk, maar heeft geen prioriteit op dit moment.

Klimaat en milieu

In het coalitieakkoord "Bouwen aan kansen voor iedereen" staat op blz. 50 voor Klimaat en milieu dat de verduurzaming van Almelo een grote en complexe opgave is. De PvdA is het daar van harte mee eens. Wat wij als belangrijk aandachtspunt aan het college willen meegeven is dat er flinke bestuurlijke kracht nodig is om in dit programma de gewenste stappen te kunnen nemen.

Om Almelo van duurzame energie te voorzien, is het stimuleren van de opwek en opslag van (duurzame) energie belangrijk. Hierbij gaat het voornamelijk om windenergie en zonne-energie. De PvdA wil hier graag de waterstof productie aan toevoegen als belangrijke energiedrager. Gezien de huidige energieprijzen is de productie van waterstof ook een goede optie. In het programma wordt gesproken over het stimuleren van de processen. In onze optiek moet de gemeente voor het programma Klimaat en milieu de gehele regie na zich toetrekken om de gestelde doelen te bereiken.

In Almelo is de komende jaren sprake van netcongestie. Kunt u aangeven op welke wijze u met Enexis en Tenet in gesprek bent om de netwerkcongestie snel op te lossen. Wat ons ook brengt bij de vraag in welke fase bevindt het ATT-proces en om hoeveel windturbines gaat het in bedoeld gebied.

In de komende jaren zal er steeds meer overgeschakeld worden op elektriciteit, die ook duurzaam opgewekt moet worden. Daarnaast draagt een goede verhouding tussen opwekking van duurzame energie uit zonne-energie (40%) en windenergie (60%) bij aan een stabielere energievoorziening. Het voornemen van het college geeft de PvdA vertrouwen. Een belangrijk aandachtspunt voor de PvdA is het lokaal eigenaarschap en wij willen dat de lusten en lasten in de Almelose gemeenschap blijven en de winst niet wegstroomt naar grote commerciële investeerders.

In de krant van 4 november wordt gesproken van 25 windturbines met een tophoogte van 240 meter kan het college aangeven hoeveel turbines op Almelose grond komen en wat de locaties zijn?

Het college stelt, wij willen samen met bedrijven en inwoners zoveel mogelijk het gebruik van primaire grondstoffen beperken. Toelichting De komende jaren krijgt circulariteit steeds meer aandacht. Primaire grondstoffen raken op en dat kan belemmerend werken voor bedrijven en inwoners. We moeten op zoek naar een andere manier van denken en doen. In een circulaire economie worden zo min mogelijk nieuwe grondstoffen gebruikt en wordt er geen afval geproduceerd. Nationaal zijn de ambities reeds vastgesteld: In 2030 het gebruik van primaire grondstoffen met 50% verminderen en in 2050 volledig circulair zijn. Ook voor de gemeente ligt hier een belangrijke taak. **Kan het college aangeven op welke wijze Almelo hieraan gaat voldoen?** Op dit moment is Twence de belangrijkste speler in dit veld. De PvdA wil dat Twence over gaat op nascheiding want dan is de verwerking van afval tot grondstof beter vorm te geven.

Sport en cultuur

De PvdA wil graag dat er meer aandacht naar dit programma uitgaat het is namelijk het bindmiddel van de samenleving de sociale cohesie vindt hier zijn voedingsbodem. Juist na de coronaperiode moeten alles op alles gezet om de inwoners weer te betrekken bij alle activiteiten om de sociale samenhang is Almelo te bevorderen. Veel clubs een instellingen hebben of krijgen op afzienbare tijd een te kort aan vrijwilligers om hun activiteiten te kunnen uitvoeren.

Wij vragen het college de clubs en instellingen daar waar nodig bij te staan in hun zoektocht na vrijwilligers

Leefbare wijken en dorpen

Iedere wijk heeft zijn eigen karakter. De wat oudere wijken die voor de jaren 80 zijn ontstaan zijn gebouwd met een visie op welzijn en voorzieningen die nodig zijn voor een levendige wijk waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. In nieuwe woonwijken zien we vooral huizen die naar de individuele vraag van de koper zijn gebouwd. Het groen is minimaal in de meeste nieuwe wijken en dat kan tot problemen lijden in de toekomst. Een ruimtelijke opdracht bij de inrichting van nieuwe wijken kan ervoor zorgen dat niet alles volgebouwd wordt en dat er meer wordt nagedacht over voorzieningen voor bewoners in de wijk. (Scholen, speelvoorzieningen, buurtwinkels, wijkaccomodaties, park, huisarts…enz.)